

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-11-08

Vår referens

Sandra Rickard

Stadsjurist

sandra.rickard@malmo.se

Remiss Justitiedepartementet - En översyn av 23 kap. brottsbalken (SOU 2024:55)

STK-2024-1392

Sammanfattning

Malmö stad har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerad promemoria. Yttrandet ska ha kommit in till Justitiedepartementet senast den 7 januari 2025.

I promemorian föreslås omfattande ändringar i brottsbalkens nuvarande 23 kap. Om försök, förberedelse, stämpling och medverkan till brott.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Justitiedepartementet.

Beslutsunderlag

- Remiss Justitiedepartementet - En översyn av 23 kap. brottsbalken (SOU 2024:55)
- En översyn av 23 kap. brottsbalken (SOU 2024:55)
- G-Tjänsteskrivelse 241111 Remiss Justitiedepartementet- En översyn av 23 kap. brottsbalken (SOU 2024:55)
- Förslag till yttrande KSAU 241111 Remiss Justitiedepartementet - En översyn av 23 kap. brottsbalken (SOU 2024:55)

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-11-11

Kommunstyrelsen 2024-11-27

Beslutet skickas till

Justitiedepartementet

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Malmö stad har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerad promemoria. Yttrandet ska ha kommit in till Justitiedepartementet senast den 7 januari 2025.

Förslagen i promemorian innebär i korthet följande.

Försöksbestämmelsen kompletteras i fråga om vissa s.k. otjänliga försök. Tillägget innebär att den som har påbörjat utförandet av ett brott ska dömas för försök till brottet också om faran för att brottet ska fullbordas är utesluten endast till följd av en myndighets åtgärd. Det införs även ett undantag från det straffbara området avseende uppenbart mindre allvarliga fall av otjänliga försök.

Förberedelsebestämmelsen utökas med fler former av straffbar befattning med hjälpmedel och ytterligare straffbara åtgärder när det gäller betalning och täckande av kostnader för ett brott. Bestämmelsen kompletteras även med straffbeläggande av ytterligare planeringsåtgärder. Utformningen av farerekvisitet ändras, straffskalan skärps och det görs en ändring av undantaget från det straffbara området avseende mindre allvarliga fall.

Även stämplingsbestämmelsen utvidgas genom att rekvisitet ”den som tillsammans med annan kommer överens om att en gärning ska utföras” ersätter det tidigare ”att någon i samråd med någon annan beslutar gärningen” och genom att utformningen av farerekvisitet ändras. Vidare skärps straffskalan.

Det införs en ny möjlighet till frivilligt tillbakaträdande från försök, förberedelse och stämpling till ett brott. Bestämmelsen är avsedd att möjliggöra också för de personer som inte har ett bestämmande inflytande över händelseförloppet att kunna tillbakaträda frivilligt, något de ofta inte kunnat göra i enlighet med den sedan tidigare gällande bestämmelsen. Den som deltar i försök, förberedelse och stämpling till ett brott och sedan frivilligt av slöjar det planerade brottet för en i bestämmelsen utpekad krets i sådan tid att brottets fullbordning till följd av avslöjandet kan förhindras, ska anses ha tillbakaträtt frivilligt och inte dömas för försök, förberedelse eller stämpling.

Den nya bestämmelsen om frivilligt tillbakaträdande kompletteras med en lag om uppgiftsskyldighet för viss personal inom skolväsendet, på hem för vård eller boende, vissa myndigheter och personer i särskild förtroendeställning.

Det införs en uttrycklig reglering av gärningsmannaskap och en särskild bestämmelse om anstiftan och främjande. Vidare införs en särskild bestämmelse om vad som gäller när det finns ett krav i en straffbestämmelse på att gärningsmannen ska inneha en särskild ställning. Det föreskrivs också att en föreskrift om straffansvar när den särskilda ställningen innehas av en juridisk person, ska gälla

företrädare för den juridiska personen. Utöver den uttryckliga regleringen av gärningsmannaskap och regleringen avseende juridisk person är regleringen inte ny utan finns också i gällande rätt. Avsikten är att begreppen i de nya bestämmelserna inte ska ha någon annan betydelse än de har i gällande rätt.

Det införs även en bestämmelse om att ansvar ska bedömas utifrån vars och ens uppsåt eller oaktsamhet.

Förutsättningarna för att döma någon för underlåtenhet att avslöja eller förhindra vissa allvarliga brott ändras genom att ansvar för underlåtenhet ska förutsätta att brottet kan avslöjas eller förhindras utan fara för att den handlande själv döms för att ha medverkat till brottet och att det kan avslöjas eller förhindras utan att ett handlande medför fara för den handlandes liv eller hälsa, och inte som nu att brottet kan avslöjas eller förhindras utan fara för den handlande eller för någon annan. Vidare tas dagens straffmaximum om fängelse två år bort.

Mot bakgrund av de omfattande ändringar utredningen föreslår ska det nuvarande 23 kap. upphävas och ett nytt 23 kap. införs i brottsbalken.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret föreslår att Malmö stad inte ska ha några synpunkter på förslaget och förordar att kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar det till departementet.

Ansvariga

Jonas Rosenkvist Avdelningschef
Agnes Wemme Nämndsekreterare
Andreas Norbrant Stadsdirektör